

TREĆA NEPRIJATELJSKA OFANZIVA NA KOZARU I AKCIJA NA

M R A K O V I C I

Prije nego što bi se prešlo na opis značajne akcije na Makovici koju su izvršili partizani Kozare 5 decembra 1941 god. potrebno je osvjetliti izvjesne momente u tadašnjoj situaciji i stanju naših snaga na Kozari jednom od snažnih uporišta Narodno-oslobodilačke vojske u Bosanskoj Krajini koju je organizovala naša Partija.

Tada je Kozarski odred imao 6 četa. U komandama četa bili su:

1) Komandant 1 čete: komandir Veljko Stojaković, politkomisar Dušan Misrača.

2) Komanda 2 čete: komandir Miloš Šiljesović, politkomesar Nikola Inketić.

3) Komandir 3 čete: komandir Ivica Marušić Ratko, politkomesar Obrad Stišević.

4) Komanda 4 čete: komandir Ranko Šipka, politkomesar Jeco Marjanović.

5) Komanda 5 čete: Komandir Milorad Mijatović, politkomesar Milan Vrhovac.

6) Komanda 6 čete: Komandir Mirko Pekić, politkomesar Pero Čurguz.

Njihov raspored bio je sljedeći: prva četa prijedorska imala je svoj logor u Kozari na kosi Međnjak iznad rijeke Mliječnice, II četa Dubička - imala je logor u Kozari na kosi Vitlovskoj iznad Mliječnice, III četa "Karanska" imala je logor u šumi Karanu koja se je nalazila između sela Grabašnica Kriva rijeka i Marina. IV četa Baljska imala je logor u šumi Balju, koja se je nalazila iznad Bos. Kostajnice, V četa imala je svoj logor u Kozari na Brusovcu ispod vrha Lisine, VIII četa Moštanička imala je logor u

Arhiv Bos. krajine B. 1941

ABK 209-MS-I/18

Kozari na Brusovcu ispod vrha Lisine, VIII četa Moštanička imala je logor u Kozari iznad rijeke i manastira Moštanice. Pored ovih četa na Kozari pod komandom Kozarskog odreda u to vrijeme nalazile su se dvije čete, koje su bile preko Vrbasa u Centralnoj Bosni, oko Crnog Vrhha i to: VI i VII četa. Te čete su u toku decembra 1941 godine prošle pod komandu štaba III krajiškog odreda.

Brojno stanje i raspored četa Kozarskog partizanskog odreda u novembru 1941 godine bio je sljedeći:

Prva četa - Prijedor - brojala je 115 boraca naoružanih sa 85 pušaka, jedan puškomitraljez, 20 bombi i 4.500 metaka. Ona je djelovala na prijedorskom srezu sa zadatkom da kontrolise drumove Prijedor - Bosanska Dubica i Prijedor - Banja Luka i da ometa saobraćaj željeznički na pruzi Banja Luka - Prijedor, obuhvatajući Prijedor sa jugoistočne strane.

Druga četa - Dubička, bila je jaka 120 boraca naoružana sa 80 pušaka, 1 puškomitraljez, 15 bombi i 5.000 metaka. Ona sa VI četom kontrolise sav dubički srez, sprečava upadanje i plaćkanje neprijatelja po dubičkim selima, blokira neprijateljsku posadu u Bos.Dubici i Drakseniću i djeluje na komunikacijama Bos.Dubica - Jasenovac, Bos.Dubica - Prijedor i Bos.Dubica - Bos.Gradiška, ometajući neprijateljski saobraćaj.

Treća četa - Novsko-lješanska, imala je 170 boraca naoružanih sa 125 pušaka, 1 teškim mitraljezom, 1 puškomitraljezom, 40 bombi, 7.000 metaka. Četa je izvodila akcije u Bosanskonovskom srezu onemogućavajući saobraćaj drumovima Dobrljin-Bos.Kostajnica i Bos.Novi - Prijedor i željezničkom prugom Prijedor - Dobrljin. Ona je blokirala neprijateljske posade u Bos.Novom, Dobrljinu, Lješanima, Blagaju i Svodnoj sprečavajući prodor neprijatelja u okolna sela.

Četvrta četa Kostajnička, brojala je 95 boraca sa 75 pušaka i 1 puškomitraljezom, 25 bombi i 4.500 metaka. Ona je opkoljavala Bos.Kostajnicu i kontrolisala drum Bos.Kostajnica-Bosanska

Arhiv Bos. krajine B. Luka

ABK 209-MG-I/18

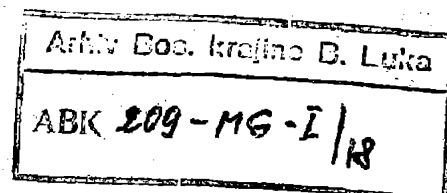
Dubica, Bosanska Kostajnica - Dobrljin.

Peta četa - Gradiško-Omarska, imala je 110 boraca, 95 pušaka i 1 puškomitraljez, 10 bombi i 10.000 metaka. Izvodila je akcije u gradiškom i u jednom dijelom u prijedorskom srezu (na prostoru između Kozarca i Ivanjske). Ona je imala zadatak da kontroliše komunikaciju Banja Luka - Kozarac, da blokira neprijateljske posade u Podgrađima i Turjaku, onemogućavajući saobraćaj između njih i da se povremeno spušta na cestu Banja Luka - Bos. Gradiška radi omatanja saobraćaja na istoj.

Šesta četa - Mostanička bila je najmladja. Imala je 60 boraca, 50 pušaka, 5 bombi i 2.000 metaka. Ona je imala zadatak da djeluje na jednom dijelu Dubičkog i Gradiškog sreza i da u saradnji sa drugom četom na lijevoj i petom desnom krilu ometa saobraćaj na komunikacijama: Bos. Gradiška-Bos. Dubica-Podgrađi.

Štab Kozarskog odreda nalazio se u Kozari na širokom Brijegu ispod vrha Lisine, a iznad rijeke Jasenovača i Golubača.

Takav je bio raspored četa Kozarskog odreda od njegovog formiranja od 11. septembra 1941. godine. Prvo su bile formirane I, II i III četa a prije formiranja ovih četa bio je Kozarski odred sa manjim odredima oko Prijedora, Bos. Dublice, Lješana, Dobrljina i Bos. Kostajnice, a početkom septembra po izvršenoj reorganizaciji formirane su I, II i III četa od boraca koji su se do tada nalazili u Kozarskom odredu. Jačanjem ovih četa i zaplijenjenog oružja pristupilo se formiranju novih četa, a jezgro novih četa bili su vodovi ili desetine prvoformiranih četa. Novo formirane čete sa ovim jezgrima od starijih boraca bile su odmah u početku organizovane i politički učvršćene. Sa komandnim kadrom za nove čete koji su uglavnom bili članovi partije, jezgru novih četa dodjeljivani su borci i disciplinovani borci koji su se do tada istakli

kao hrabri i disciplinovani i među kojima je bilo članova ili kandidata partije. Stari borci svojim držanjem i borbenošću bili su primjer za novoprijeljene borce, oni su im objašnjavali ciljeve Narodno-oslobodilačke borbe, ideju bratstva i jedinstva naših naroda, razvijanju mržnje prema neprijatelju, učvršćivali disciplinu i podizali hrabrost i borbenost kod novih boraca.

Stalnost boraca u četama i logorski život bio je uveden odmah u početku. To je znatno doprinjelo da su čete bile organizacijski učvršćene i pokretne i omogućavalo se stalni politički rad sa borcima. Svaka četa imala je barake-bajte, čija je izgradnja organizovana preko narodno-oslobodilačkih odreda a u izgradnji učestvovali su sami borci. U neposrednoj blizini četinih logora bili su izgrađeni i magazini za sačuvanje hrane, koji su bili dobro maskirani, kod pojedinih četa u toku jeseni bili su izgrađeni i podzemni magacini za žito.

Čete su dobile zadatak da razviju svoju aktivnost u pravcu neprijateljskih garnizona, da napadaju neprijatelja u pokretu na komunikacijama, da ruše komunikacije, da prave zasjede neprijatelju koji iz garnizona izlazi radi pljačke i da zajedničkim snagama udaraju na manje neprijateljske garnizone. U takvoj taktici naših jedinica neprijatelj je redovno trpio gubitke, a naše čete jačale su brojno i u moralnom pogledu. To se pozitivno odražavalo ne samo na našeborce, nego i na podizanje borbenosti i morala kod pozadine. Pored vojničke aktivnosti komande četa su organizovale i održavanje političkih konferencija, organizovale izbor Narodno-oslobodilačkih odbora, pozadinske čete i straže. Sve je to bio sastavni dio vojno-političke aktivnosti i partizanskih četa i naroda u borbi protiv neprijatelja koji je organizovao i kojom je rukovala naša Partija. Svakim danom javljao se sve veći broj omladinaca i mlađih ljudi u čete, a pozadinske čete redovno su išle u akciju za partizanima. Iz njih su se uzimali borci za popunu partizanskih četa.

Arhiv Bos. krajine B. Luka

ABK 209-MG-I/98

Takva je bila situacija na Kozari pred našu akciju na Mrakovici. Akciji na Mrakovici prethodila je treća neprijateljska ofanziva na Kozari koja je trajala od 25 do 30 novembra 1941 godine. U toj ofanzivi po neprijateljskim podacima učestvovalo je 28.000 neprijateljskih vojnika. Neprijateljske snage koje su učestvovala u ovoj ofanzivi bile su sastavljene od domobranskih, ustaških i njemačkih jedinica. Cjelokupnom ofanzivom rukovodila je njemačka komanda. Za ovu ofanzivu neprijatelj je izvršio brzu koncentraciju i popuru garnizona u Prijedoru, Bos.Dublici, Gradiškoj, Podgradcima i Kozarcu. Plan ofanzive bio je da obuhvati Kozaru od pravca Prijedora, Kozarca, Bos.Dubice i Podgradaca. Ofanziva je počela ujutro 25 novembra. Neprijatelj je tog dana krenuo iz pomenutih garnizona u pravcu Kozare. Cestu Prijedor - Bos.Dubica zaposjео je tenkovima. Izvan ove neprijateljske ofanzive ostale su naše III četa na Karanu i IV četa na Balju. Tog dana I, V. i VIII četa nalazile su se uglavnom blizu svojih logora, dok se II četa nalazila u selima prema Bos.Dublici. Svaka četa patrolama je pratila kretanje neprijatelja koji je nastupao prema Kozari. Štab Određa bio je povezan, tada smo sa V četom, pošto mu je ona bila najbliža dok ostale čete u toku trajanja ofanzive nisu mogle uspostaviti vezu.

Neprijatelj je iz garnizona pošao u nekoliko kolona kroz sela kab i streljačkim strojevima kojim su osiguravali te kolone i pretresali sela kroz koja su naišli. Neprijateljske kolone koje su pošle iz Prijedora u pravcu Maslin Bajira drugi dan ofanzive 26 novembra izbile su na kosu Maslin Bajira i Bešlića Poljanu. Od Kozare išla je jedna kolona u pravcu Bešlića poljane, a druga od sela Tomovite i izbila na Lisinu i Golu Planinu. Neprijateljske kolone koje su pošle iz Bos.Dubice kretale su se cestom koja ide od Dubice preko sela Hadži-barije Furda, Gornjiševaca, Bjelajaca i Koturova, a od Koturova preko kose Međnjaka ka Mrakovici. Sa strane su išle druge kolone koje su pratile glavnu kolonu.

Neprijateljske kolone koje su krenule od Podgradaca B. Luka

ABK 209-MG-I/18

isle su uz rijeku Vrbašku, Jasenovaču, Golubaču i Crnu Rijoku, gdje su jednim dijelom logorovale, a drugim dijelom krenule visovima iznad rijeke i izbile na Mrakoviću. 26 novembra naveče neprijateljske snage koje su iz Prijedora izbile na Maslin Bajir spustile su se u Mliječanicu ispod Vitlovske i tu logorovale, dok su snage koje su izbile na Bešića Poljanu, Golju Planinu i Lisinu ostale na istim položajima.

Prva četa 25 novembra prvi dan ofanzive nalazila se na Medenjaku sa isturenim partolama prema neprijatelju. U toku noći uoči 26 novembra četa se prebacila sa Medenjaka na Vitlovsku prije nego su neprijateljske kolone izbile na Maslin Bajir i Bešića Poljanu, jer je Vitlovska mnogo veća i prikladnija za manevrisanje. Drugi dan ofanzive u toku 26 novembra pratila je sa Vitlovske neprijateljske pokrete prema Maslina Bajiru, Bešića Poljani, Mednjaku i Mrakoviću. U toku noći između 26 i 27 novembra četa je morala napustiti Vitlovsku jer su neprijateljske snage sa više strana zaposjele položaje, kose oko Vitlovske. Da bi se izvukla iz Vitlovske četa se morala probiti između neprijateljskih položaja. Da bi to mogla izvršiti bilo je potrebno ocijeniti na kojem je mjestu moguće zaobići neprijatelja i u kojem pravcu poći, a da se ne dodje u istu situaciju. Pošto je neprijatelj na mjestima gdje je zalogorovao odmah s večeri naložio vatre, to su se logori uočavali pomoću vatre, a osim vatra neprijatelj je sa svih položaja koje je zauzeo na Kozari i okolo odmah s večeri počeo bacati rakete te se na taj način moglo raspoznavati tačno gdje se nalaze neprijateljski položaji te noći. Uočivši neprijateljske položaje i četa se spustila sa Vitlovske u rijeku Mliječanicu više neprijateljskih logora koji su se nalazili na Mliječnici uz rižu, kojom su nekada seljaci spuštali drva. Spustivši se u Mliječanicu četa je preko strane kroz šumu prošla između neprijateljskih logora, koji su se nalazili na bešića poljani i logora koji se je nalazio u Mliječnici i izašla iz neprijateljskog obruča u kome se nalazila Vitlovska. Četa je izbila na Maslin Bajir i našla se na Maslin B. Luka

prijateljskim logorima na Bešlića Poljani i logora u Mliječnici. Tada je bila u mogućnosti dalje pratiti neprijateljske pokrete i manevrisati do završetka ofanzive.

Druga četa sve vrijeme trajanja ofanzive nalazila se u selima odnosno gajevima, koji se nalaze između sela Maglajaca, Bjelajaca, Elezovače, Vlaškovca i Gonješevaca i manevrisala i pratila neprijateljske kolone. Štab odreda i V četa pratili su pokrete neprijatelja od Podgradaca, Gole Planine i Lisine. Neprijateljske kolone koje su išle na Golu Planinu i Lisinu iz Kozarca i sela Lomovite zadržale su se jednim dijelom na Goloj Planini i Lisini a drugi djelovi okrenuli su prema Mrakovici. Tu su ostali na logorovanju do kraja ofanzive, a zatim se vratila jedna kolona preko Lomovite a druga sa Mrakovice prema Kozarcu. U ovim kolonama koje su se kretale od Podgradaca bili su uglavnom Njemci. Na sastavcima rijeke Jasenovače i Golubače neprijatelj je imao najveći logor. Patrole štaba logora u kojima su bili kuriri odreda Brane Kovačević, Dragoja Kesar i Simo Zgonjanin naišla je noću spuštajući se niz jednu stranu na stražu koja je čuvala logor. Kad su bili sasvim blizu stražara, stražar se iznenada proćerao sa "Halt", u tom istom momentu partola se snašla i odmah ispucala iz pušaka na stražara i ubila ga, a zatim preko rijeke Jasenovače uspila da se izvuče, iako je neprijatelj odmah osuo žestoku vatru prema njj.

Osma četa, čiji je logor bio u Kozari iznad Moštance, također je uspjela da se izvuče iz neprijateljskog okruženja. Njen logor je neprijatelj u toku pretresa tog dijela Kozare pronašao i spalio je.

Pokret neprijatelja u toku trajanja ofanzive budnu su pratile sve naše čete i na osnovu toga odredjivale svoje pokrete i položaje.

U toku trajanja ofanzive i kretanje kolone od Bos. Dubice i Podgradaca k Mrakovici neprijatelj je artiljerijom tukao pojedine kose Kozare, a zatim su odjeljenja koja

Subigla napred B. Luka

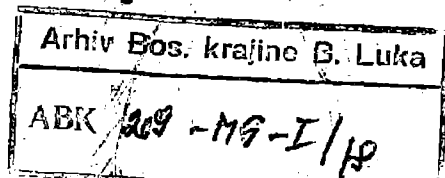
ABK 209-MG-I/13

tikla po Kozari jakom mitraljeskom vatrom nastojeći na taj način da demorališu naše čete i stvore mogućnost njihovog uništavanja. To je sve trajalo do izbijanja i koncentracije kolona koje su krenule iz Bos.Dubice, Podgradaca, Kozarca i Prijedora na Mrakovici. Ostale neprijateljske snage koje su učestvovala u toj ofanzivi ostale su rasporedjene po glavnim putevima kuda su se kolone kretale kroz Kozaru i sela oko Kozare. Tako je trajalo do 29 novembra kada se počeo povlačiti i 30 naveće završio povlačenje svojih snaga sa Kozare, koje su učestvovala u toj ofanzivi, ali je na Mrakovici ostavio svoju posadu koja je bila jaka 800 neprijateljskih vojnika. To je bila bojna XI pukovnija.

Ustaše iz okoline mjesta koji su učestvovali u toj ofanzivi pri povratku izvršile su zločinstva nad narodom kojeg su pohvatala u selima. Naročito teška zločinstva su izvršili u selima dubičkog sreza u Moštanici, Kuturovima, Bjelajcima, Maglajcima, Mlječanici, Odžinicima i Košućoj, gdje je neprijatelj ubijao starce i žene, djecu nabijao noževima na puške, vješao i palio sve što je uhvatio. Tako je pokraj Moštanice strijeljano 130 pohvatanih seljaka iz tih sela. U G.Mlječanici izvršio je zločin nad porodicom Bokana. U selima Građiškog sreza Miloševu Brdu i Sovjaku neprijatelj je poubijao oko 300 staraca, žena i djece.

Neprijatelj, da bi zaduo teže udarce partizanima na Kozari, ostavio je posadu na Mrakovici, glavnoj raskrsnici na Kozari od koje ide cesta za Dubicu, Kozarac i Podgradce. Neprijateljska posada od 800 vojnika bila je naoružana pored pušaka i sa 30 puškomitraljeza, 6 teških mitraljeza i 4 teška bacača. Posada je bila smještena u kuće i vile koje su postojale na Mrakovici, a oko njih su bili iskopani rovovi.

I ova neprijateljska ofanziva na partizane Kozare završila se bez uspjeha po neprijatelja. Sve naše čete koje su se nalazile na Kozari i bilo obuhvaćene ofanzivom ostale su netaknute, iako su se nalazile u neprijateljskim obručima, a iz kojih su izlazile

vještih manevrisanjem. U ovoj ofanzivi došlo je do izražaja pravilnost procjene situacije od strane komandnog kadra, razumjevanje, povjerenje i vjera u našu pravednu borbu, hrabrost, budnost i hladnokrvnost. Sve je to bilo kroz čitavo vrijeme ofanzive na dostojnoj visini kod svih naših boraca. Teško je bilo suzdržati se i neotvarati na Kozari paljbu protiv neprijatelja koji je došao sa namjedom da nas potpuno uništi, ali je omjer snaga bio i suviše velik da bi se sa njim tada razračunavali, jer je neprijatelj krenuo sa 28.000 dobro naoružanih vojnika, protiv naših 6 četa, koje su brojale od 60 do 170 boraca u četi. Ali zato nas je naša Partija učila ne samo za što se trebalo boriti nego i kako se treba boriti i neprijatelja pobjeđivati.

Neprijatelj je po povlačenju iz Kozare nastojao da demoralizira narod u selima kroz koja je prošao, kao i gradovima Prijedoru, Bos. Dubici, Gradiškoj i Banjoj Luci, pronosio vijesti da je Mladen Stojanović komandant odreda živ uhvaćen, Boško Šiljegović, Šoša Mažar i drugi koje su poznavali kao rukovodioce partizana na Kozari, da su pohvatani i postreljeni, kao i ostali partizani, da su u Kozari uništeni, iako neprijatelju u toj ofanzivi nije uspjelo da ubije ni jednog jedinog partizana u Kozari. Međutim, partizani Kozarskog odreda uskoro su demantovali njihove laži.

Odmah iza povlačenja neprijateljskih snaga, koje su učestvovala u toj ofanzivi znali smo da je neprijatelj ostavio svoju posadu na Mrakovici. Za posadu se je držalo da je jaka 200 do 300 neprijateljskih vojnika.

Komandant odreda Mladen Stojanović poslao je dopis komandi I, II, V i VIII čete da je neprijatelj ostavio na Mrakovici posadu s ciljem da napadne naše snage na Kozari i da omogućiti eksploataciju naše šume za okupatora, podvlačeći da mi tu neprijateljsku posadu na Mrakovici moramo što prije uništiti i da u Kozari pored partizana drugog gospodara ne smije biti. Komandama četa je na kraju podvučeno da se nastavi izvidjanje i da se predoči

Arhiv Bos. krajine B. Luka

ABK 209-146-11/8

plan za akciju, koja treba da se izvede u što kraćem vremenu. Komande četa su poslale svoje prijedloge sa planom za napad. U konačnom planu koji je izradio štab odreda, odlučeno je da se akcija na Mrakovicu izvrši 5 decembra i to da napad počne u 5,30 časova ujutro. Za akciju su bile određene I, II, IV i V četa, a na osiguranje od Kozarca VIII četa. Za ovu akciju izvršena je i politička priprema u četama. Svi su borci željno očekivali akciju, a 4 decembra naveče izvršene su posljednje pripreme u logorima četa i u toku noći čete su krenule na zadatak svaka u svom pravcu koji je bio planom predviđen. Prva četa krenula je uz rijeku Mlječanicu i uz jednu kosu izašla na Bešića poljanu i preko Bešića poljane ka Mrakovici. Druga, četvrta i osma četa krenule su kosom Vitlovskom ka Mrakovici. Peta četa je krenula preko Kisine i Gole Planine. Čete su stigle u tačno predviđeno vrijeme i međusobno su uhvatile vezu pri obuhvatanju obruča oko neprijateljske posade. Tačno u 5,30 časova ujutro počela je akcija sa razoružavanjem neprijateljskih stražara, kojima su se naši borci približavali iznenadili ih. Neprijatelj je očekivao naš napad, jer su se partole susretale oko Mrakovice i time primjetili naše izviđanje. Stoga je neprestano bio u pripravnosti, a u momentu napada pojedinci iz neprijateljske posade počeli su da dovikuju našim borcima jesu li tog jutra popili kafu i doručkovali prije nego što su došli na Mrakovicu. Borba je bila vrlo oštra i tako je započela u 5,30 časova ujutro, pušćana, mitraljeska i minobacačka vatra trajala je do pred 9,30 časova bez prekida uz stalni pritisak naših četa, a oko 9,30 časova nekolicina naših boraca bombaša uspjeli su da se probiju bliže zgrada i rovova i da ubace bombe u zgrade i rovove. Od bomba su počele kiće da gore, jer ih je bilo upaljivih i u tom momentu naši su borci izvršili snažni pritisak na neprijatelja koji je završen jurišem na neprijatelja, koji se je još žestoko borio iz rovova. Prija juriša naše čete su uspjele da likvidiraju neka mitraljeska gnjezda i da tada koncentrišu čitavu vatru na neprijatelja koji se je borio iz kuća i rovova. Kada je juriš izvršen mali je broj neprijateljskih voj-

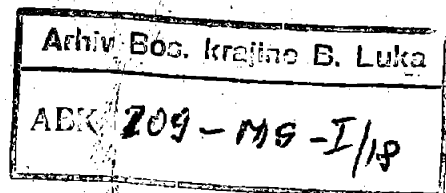
uspio je da se izvuče kroz šumu, najveći broj je izginuo u rovovima, koji su bili puni tjelesa neprijateljskih vojnika ubijenih od bombi i pušaka, a III neprijateljskih vojnika bilo je zarobljeno. Od oružja bilo je zarobljeno 155 pušaka, oko 17 puškomitraljeza 6 teških puškomitraljeza, 4 teška bacača, oko 20.000 puščane municije, nekoliko kara sa sanducima minobacačkih granata.

Akcijom na Mrakovici ispred stabla odreda rukovodio je drug Boško Šiljegović.

Poslije izvršene akcije kada su se naše čete povukle sa samog mjesta akcije doletjeli su neprijateljski avijoni da nas bombardiraju na Mrakovici. Tada su avijoni bacali bombe i mitraljerali po Mrakovici gdje su se nalazili neprijateljski rovovi. Neprijateljska avijacija nije našim snagama nanijela nikakvih gubitaka.

U akciji na Mrakovici mi smo imali tri poginula i dva ranjena druga. Tada je poginuo Dragoje Mijatović zv. "Švarc" koji je zamjenjivao komandira II čete Miloša Šiljegovića, koji je ležao bolestan iza ofanzive. Dragoja Mijatović "Švarc" bio je siromašan seljak sa sela Medjuvodja srez Bos. Dublca, koji je prije rata bio simpatizer Partije a pred rat postao član Partije, a u vrijeme kada je poginuo bio je član Okružnog komiteta KPJ-e za Kozaru. Dragoje Mijatović "Švarc" je poginuo pred sam svršetak borbe kada je četa krenula na juriš. U ovoj akciji istakli su se borci I čete: deseter Mladjo Stanić sa svojom desetinom, puškomitraljezac Slavko Banović, Rade Kondić - vodnik III voda, kao i borci: Kojo Medić, Pero Jovišić, Mladjo Orahović, Mile i Djuro Vičenović, Mile Rajlić i dr. Iz druge čete istakli su se: Dragutin Čurguz, Mihajlo Vučenović, Ljuban Adimović, Tomica Španović, Rade Rauš, Miloje Bekan, Jovo Bijelić. Iz IV čete istakli su se: Ranko Šipka - komandir čete, Petar Mečava, Milan Miharen i dr.

Štab odreda pohvalio je borce koji su se istakli u akciji na Mrakovici.

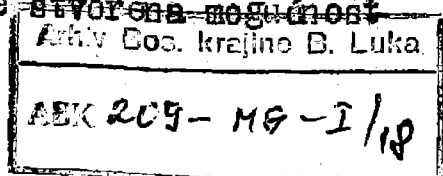
U ovoj akciji na neprijateljsku posadu na Mrakovici naši borci pokazali su upornost i odlučnost da savladaju neprijatelja, koji je došao da zagospodari Kozarom, da nanese udarce našim snagama. Naši borci shvatili su riječi komandanta druga Mladena da u Kozari ne može biti gospodara koji će se nalaziti pored partizana i oni su to zaista svojom voljom, hrabrošću, smjelošću, požrtvovanjem i odanošću Partiji i narodu potvrdili i borbom na Mrakovici kao i još bezbroj puta u drugim borbama i na drugim mjestima.

Tri dana poslije izvršene akcije 8 decembra Mladen i Šoša krenuli su na Karan. Pri prolasku navratili su se kod II i I čete, pregledali njihove logore i bajte. Tom prilikom pred strojem čete komandant Mladen je održao govor o neprijateljskoj ofenzivi i našoj akciji. Komandant Mladen je govorio o potrebi borbe protiv svih neprijatelja i na svakom mjestu. Tada je govorio i o četničkoj izdaji Draže Mihajlovića u Srbiji i njihovoj suradnji sa Nijemcima u borbi protiv partizana.

Svi su borci izrazili svoju spremnost da se bore protiv svih neprijatelja NOP-a, gdje god bude potrebno. Pored govora pred strojem četa Mladen i Šoša odlazili su u bajte četa, sjedili i razgovarali sa brocima o akciji, o otporu neprijatelja, o životu u četi i dr. To je kod boraca ostavilo dubok utisak, jer Mladen nije mogao tako često obilaziti čete, da bi češće mogao sa njima voditi razgovore kao komandant i drugi.

Kada je komandant Mladen krenuo za Karan da obiđe III i IV četu odlučio je da u Medjuvodju kod crkve održi zbor narodu na kome je i izvršena smotra I, II, IV i VIII čete koje su učestvovala u akciji. Na smotru je bilo donešeno i oružje koje se je nalazilo kod tih četa koje je bilo zarobljeno na akciji na Mrakovici.

Uspješna akcija na neprijateljsku posadu na Mrakovici imala je znatan vojnički i politički značaj. U toj akciji Kozarski partizani došli su do novoga oružja čime je ~~stvorena mogućnost~~

brojnog jačanja naših snaga, a naročito je bilo važno pojačanje našeg naoružanja sa većim brojem teških mitraljeza i bacača. Politički značaj ove akcije je bio u tome što je akcija izvršena par dana poslije veće neprijateljske ofanzive dobro pripremljene koja je prošla bez rezultata po neprijatelja. Zato je bio i ostavio posadu na Mrakovici da bi svoje ciljeve docnije ostvario. Te namjere neprijatelja bile su s tom akcijom onemogućene.

Borbenost, moral i vjera u sopstvene snage, u mogućnost borbe protiv neprijatelja, na kako brojna bio i na kakve ofanzive i represalije poduzimao, stalno je kod naroda rasla. Veze između boraca i naroda postojale su neraskidive.

Narod je u borcima gledao svoje zaštitnike i oslobodioca, a borci su to povjerenje visoko cijenili i čuvali.

Iza akcije na Mrakovici nastale su nove ofanzivne operacije snaga Kozarskog odreda.

